

1927-03-28

SENDER

C. Willemoës

RECIPIENT

Joakim Skovgaard

FACTS

Document type:
Letter

Archive:
Mappe 93 nr. 31

TRANSCRIPTION

Afventer transskription.

Kære Departementschef Hølløll! Med tak for et par jtræng til nogle yderligere
bemærkninger om alle tænder og døde. Da jeg kom ind i Udvalget, følte jeg det som
min hovedopgave at påde, at nye malerier ikke forældede og forældede af ældre
altertavler af nogen værd, (eller, det nye burde i så tilfælde være særlig godt), men ellend
og da navnlig overfor nye kirker, at være mildtstommende. Senere har jeg læst, at
jeg måske har været for mild, da dette kan gå ud over Akademiets anseelse.
Når man gerne under sine kalige arbejder især i disse træge tider, kan det være
svært at holde denne anseelse, især hvor der intet er at bevare. Så har jeg tilføjet
mig ud af udvalget, men har følt det som min pligt at blive lidt endnu, da mine
elner vist ligger i denne retning. I virkeligheden er der vel intet spørgsmål
vedrørende Kunst, som beskæftiger mig så meget som forholdet mellem gammelt
og nyt. Jeg tænker vist dagligt derpå. Da jeg i 1884 som ganske grøn kom til
Viborg og arbejdede under F. C. Lund, troede jeg jo, at Viborg domkirke var noget
værdifuldt, og blev ildt berørt, da Zahrtmann kom og kritiserede og fortalte at
kirke som kirke var meget bedre. Udsvælgelsen lærte mig, at de mænd som i varm be-
gejstring har villet gengive Danmark sin middelalder's dejlige momenter, har først
meget hårdhændet bem, at det er en meget tvivlsom sag at rekonstruere, og at de
har ret i, at der er al grund til at være forsigtig. Men dermed er sagen ikke klar, der
kommer immer en brydning mellem tvilte forandringer og, skal vi kalde det, misværet,
og især har vel alle men eller mindre afværende meninger om dette ting. Da jeg bragte præ-
dikaletalen i Tøllsted på bane, viste det sig jo også, at trof. Frank og jeg ikke kunde
blive enige (senere er vi dog kommet til bedre forståelse) til trods for at vi især store og
hale plejer at være det. Jeg synes jo alltså, at hvis egemaling i kirker skal bevares,
blot fordi den er der, så er en for langt ude, vel ikke langt fra at kunne sige, at der intet
er, som dengang kirken opstod, at det bare gælder om (og forresten dengang talte
mig, så jeg endnu kan tænke, mon den ikke var budet sådan). Men egemaling er naturlig-
vis meget at foretrække for en malerværende dekoration, som kan være ondsket, selv om det
er ondsket brag. Men så kommer uenigheden, hvad er godt i og hvad ikke? I gamle
dage, inden jernbanerne og fotografi havde åbnet adgang til at lære alt at kende, var
hver tid ganske anderledes udviklet og gennemført af det egen, man arbejdede kun på
at faldkomme gøre dette og derigennem nå de bedste resultater, og dermed fulgte en rolig
udvikling over i det næste. Men det at stilen blev gennemført, medførte en sådan
udvikling, så hver tid kunde vidtichalde og bygge til på sin måde på det gamle
så det i regelen kom noget godt ud af, (ikke alle tider for der har været tider der ikke
var gunstige for kirkestil) og alligevel, jeg synes at de også var bedre end gennemført
i vor tid, fordi i vor tid udvikles med udstillinger for øje, og kirker er det diametralt mod-
satte af udstillinger og biografier, og håndværket er jo blevet maskinarbejde. Derfor
må vor tid behandle det gamle med varsomhed, derfor har museumsudviklingen taget
den ubøjelige fast. — Men dette må ikke komme langt til skade, hvor det virkelig
udvikler sig skævt og kraftigt, for der findes også enner udstillinger. Og nu om nogen
sende

afhænger alt i grunden af om den rette kommer til rette arbejde. For man
kan vist være for forsigtig, så lidt kræves. Men det er vanskeligt nok at
skelne rigtigt. Jeg er vistnok uvidende om ting jeg ikke er hjemme i.
Jeg synes for resten at Mackisvang er inde på det rigtige, når han giver sin søn det
arbejde i Jellingkirke at udføre, for så kan han ikke ønske en kopiering af det gamle, men
noget frit i kirkestil der kan gå sammen med det gamle der.
Folk skulde bringes til at forstå, at altså i kirken er ikke noget med ud-
stilling at gøre, men er et nedrevet inventar, det helligste, som oprindelig blot
ikke havde billede. Aller værst når arkitekter sætter stenhuggere til at
gøre gammelt granitarbejde rent ved opbygning af v. d. lægge overfladen ren
for gammel patina. Den dybtgående gamle patina, den gamle overflade, de gamle
arbejde, hugge det bort! Søn siger, at en stenhugger har fortalt ham, at han
i Aarhus har hugget en masse gamle døbefonte rene. Og det går ikke. ^{den}
over døbefontene ~~den~~.
November 28/3 27.

J.S.